Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
N. WAHL
представено на 6 април 2017 година[1]

Дело C-671/15

Председател на Autorité de la concurrence
срещу
Association des producteurs vendeurs d'endives (APVE)
Association Comité économique régional agricole fruits et légumes de la région Bretagne (Cerafel)
Comité économique fruits et légumes du Nord de la France (Celfnord)
Association des producteurs d'endives de France (APEF),
Section nationale de l'endive (SNE)
Fédération du commerce de l'endive (FCE)
Société Fraileg
Société Prim'Santerre
Union des endiviers
Société Soleil du Nord
Société France endives
Société Cambrésis Artois-Picardie endives (CAP'Endives)
Société Marché de Phalempin
Société Primacoop
Société Coopérative agricole du marais audomarois (Sipema)
Société Groupe Perle du Nord
Société Valois-Fruits
Ministre de l'Économie, de l'Industrie et du Numérique

(Преюдициално запитване, отправено от Cour de cassation (Касационен съд, Франция)

„Преюдициално запитване — Антиконкурентни практики — Член 101 ДФЕС — Приложимост — Обща организация на пазарите — Организации на производители — Задачи на тези организации — Практики на определяне на минимални цени на продажба, на съгласуване относно пусканите на пазара количества и на обмен на стратегическа информация — Френски пазар на ендивия"

1. Общата селскостопанска политика (ОСП) и европейската политика за конкуренция, които представляват стълбове на европейското изграждане, могат да се окажат prima facie трудно съвместими. Докато първата, която е насочена към преодоляване на несъвършенствата на селскостопанските пазари, първоначално водеше до подчертана публична намеса, по-специално посредством въвеждането на системи на производствени квоти и на помощи за производителите, то втората, обратно, се основава на идеята, че либерализирането на пазарите е най-добрата гаранция за икономическата ефективност и in fine, за благосъстоянието на

1 Език на оригиналния текст: френски.

потребителите. Тези трудности за постигането на съвместяване, очертани от доктрината, и относно които Съдът вече е имал възможност да се произнесе, изискват да се определи точно обхватът на предвидената в Договорите „селскостопанска дерогация“, както е уточнена във вторичното право. Това е основният въпрос в настоящото дело.

2. Настоящото преюдициално запитване е представено в рамките на касационна жалба, подадена от председателя на Autorité de la concurrence (Орган за защита на конкуренцията, Франция) срещу решението от 15 май 2014 г. на Cour d'appel de Paris (Парижки апелативен съд, Франция), с което се изменя решение № 12-D-08 от 6 март 2012 г. относно практики, прилагани в сектора на производството и търговията с ендивия (наричано по-нататък „спорното решение“) на Autorité de la concurrence. С това решение посоченият орган установява на основание по-специално член 101, параграф 1 ДФЕС съставен и продължил четиринадесет години картел на френския пазар на ендивия, за който налага санкция от около 4 милиона евро.

3. Поради това Съдът е приканен да предостави дългоочаквани пояснения [2], които освен принципното си значение представляват голям практически интерес [3], за връзката между европейската правна уредба в областта на ОСП и прилагането на европейското право в областта на конкуренцията. Въпросът е по-точно дали освен наличието на общи дерогации от прилагането на европейските правила на конкуренцията, изрично предвидени в правната уредба на общата организация на пазарите (наричана по-нататък „ООП“) — дерогации, чието приложение не е пряко визирано в случая — трябва да бъде признато и наличието на „специфични дерогации“, които произтичат имплицитно от възложените съгласно приетата на основание член 42 ДФЕС европейска правна уредба задачи на организациите на производители (наричани по-нататък „ОП“) и на асоциациите на организации на производители (наричани по-нататък „АОП“).

4. На този въпрос според мен трябва да се даде нюансиран отговор. Несъмнено, както ще се опитам да обясня в изложението по-долу, възложените задачи на ключовите заинтересовани страни в рамките на ООП, а именно ОП и АОП, непременно означават, че някои практики на споразумяване в рамките на тези субекти, които не попадат в обхвата на общите регулаторни дерогации, могат да избегнат забраната за антиконкурентни споразумения, установена с член 101, параграф 1 ДФЕС.

5. Това изключение се основава главно на установеното с решение Maizena/Съвет [4] и препотвърдено в по-новата съдебна практика предимство, което трябва да се признае на ОСП пред политиката в областта на конкуренцията. Въпреки това, освен ако не се наруши изискването за стриктно тълкуване на изключенията от прилагането на правилата на конкуренцията, тайни споразумения като тези, водещи до хоризонтално определяне на цени, не могат да бъдат изключени от обхвата на забраната на такива споразумения само защото са насочени в по-голяма или по-малка степен към изпълнението на задачите, възложени на ОП и на АОП, по-специално на целта за „стабилизиране на цените“ в рамките на ООП. В този контекст следва да се определят практиките на тези субекти, които задължително се отнасят към тези задачи, както и практиките, които, напротив, поначало не могат да избегнат прилагането на правилата на конкуренцията.

2 Вж. по-специално Report of the Agricultural Markets Task Force, „Improving market outcomes“ (Брюксел, ноември 2016 г.) (на разположение на адрес https://ec.europa.eu/agriculture/agri-markets-task-force_fr), съгласно който „questions about the precise scope of the possibilities and constraints applying to producer cooperation abound. Ambiguity of rules also risks giving rise to diverging approaches by national competition authorities thereby undermining the internal market“ (т. 147).

3 Доказателство за това е относително изключителният факт (17 пъти за 12 години), че Европейската комисия встъпва в главното производството в качеството на amicus curiae съгласно член 15, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 година относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 и 82 от Договора (ОВ L 1, 2003 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 167). Последната разпоредба предвижда по-специално, че когато последователното прилагане на разпоредбите на Договора в областта на конкуренцията изисква това, Комисията, като действа по собствена инициатива, може да внесе писмено възраженията си в съдилищата на държавите членки.

4 Решение от 29 октомври 1980 г., Maizena/Съвет (139/79, EU:C:1980:250, т. 23).

Правна уредба

Правото на Съюза

6. Член 42 ДФЕС гласи, че правилата на конкуренцията на Съюза се прилагат по отношение на производството и търговията със селскостопански продукти само доколкото това е определено от вторичното право и като се вземат предвид целите на ОСП, посочени в член 39 ДФЕС.

7. По отношение по-специално на сектора на плодовете и зеленчуците разпоредбите на вторичното право, с които се урежда прилагането на правилата на конкуренцията при производство и търговия със селскостопански продукти, са приети от законодателя на Съюза в рамките на Регламент № 26[5], заменен от Регламент (ЕО) № 1184/2006[6], както и на част IV (Правила за конкуренция), членове 175—182 от Регламент (ЕО) № 1234/2007[7].

8. По отношение по-конкретно на ООП в сектора на плодовете и зеленчуците допълнителни разпоредби се съдържат в член 20 от Регламент (ЕО) № 2200/96[8], заменен по-специално с член 22 от Регламент (ЕО) № 1182/2007[9], впоследствие с член 176а от Регламент № 1234/2007.

Регламент № 26

9. Член 1 от Регламент № 26 гласи:

„От влизането в сила на настоящия регламент, членове 85 до 90 включително от Договора и разпоредбите, приети за тяхното приложение, се прилагат, при резервата на член 2 по-долу, [за] всички споразумения, решения и практики съгласно член 85, параграф 1 и член 86 от Договора, които се отнасят до производството или търговията със селскостопански продукти, изброени в приложение II към Договора“.

10. По същество тази разпоредба е възпроизведена в член 1а от Регламент № 1184/2006, впоследствие в член 175 от Регламент № 1234/2007.

11. Член 2 от Регламент № 26 гласи следното:

„1. Член 85, параграф 1 от Договора не се отнася до тези споразумения, решения и практики по предходния член, които съставляват неразделна част от националната организация на пазара или са необходими за постигането на целите, определени в член 39 от Договора. По-специално той не се отнася до споразуменията, решенията и практиките на земеделските производители, сдруженията на земеделски производители или асоциациите на такива сдружения на само една държава членка, които се отнасят до производството или продажбата на селскостопански

5 Регламент от 4 април 1962 година относно прилагане на някои правила за конкуренция при производство и търговия със селскостопански продукти (ОВ 30, 1962 г., стр. 993; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 1, стр. 3).

6 Регламент на Съвета от 24 юли 2006 година за прилагане на някои правила за конкуренция при производството и търговията със селскостопански продукти (ОВ L 214, 2006 г., стр. 7; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 74, стр. 167).

7 Регламент на Съвета от 22 октомври 2007 година за установяване на обща организация на селскостопанските пазари и относно специфични разпоредби за някои земеделски продукти („Общ регламент за ООП“) (ОВ L 299, 2007 г., стр. 1).

8 Регламент на Съвета от 28 октомври 1996 година относно общата организация на пазара на плодове и зеленчуци (ОВ L 297, 1996 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 20, стр. 29).

9 Регламент на Съвета от 26 септември 2007 година за определяне на специфични правила по отношение на сектора на плодовете и зеленчуците и за изменение на директиви 2001/112/ЕО и 2001/113/ЕО, и регламенти (ЕИО) № 827/68, (ЕО) № 2200/96, (ЕО) № 2201/96, (ЕО) № 2826/2000, (ЕО) № 1782/2003 и (ЕО) № 318/2006, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2202/96 (ОВ L 273, 2007 г., стр. 1).

продукти или използването на обща техническа база за съхранение, до третирането или преработката на тези продукти и които не пораждат задължението за налагане на идентични цени освен ако Комисията не установи, че те изключват принципите на конкуренция или застрашават постигането на целите в член 39 от Договора.

2. След консултации с държавите членки и изслушване на заинтересованите предприятия или асоциации на засегнати предприятия, както и всяко друго физическо или юридическо лице, чието изслушване счете за необходимо, Комисията има изключителна компетентност, при контрол от страна на Съда, да определи с решение, което се публикува, кои споразумения, решения и практики удовлетворяват условията по параграф 1.

3. Комисията предприема действия за определяне на съответствието с горепосочените изисквания по своя собствена инициатива или по искане на компетентния орган на държава членка или заинтересовано предприятие, или асоциация на предприятия.

4. В публикацията се посочват заинтересованите страни и съдържанието на решението, като се взима предвид законният интерес на предприятията при защита на стопанската им тайна“.

12. Тази разпоредба по същество е възпроизведена в член 2 от Регламент № 1184/2006, след това в член 176 от Регламент № 1234/2007.

Регламент № 2200/96

13. Член 11, параграф 1 от този регламент гласи:

„За целите на настоящия регламент „организация на производителите“ е всяко юридическо лице:

а) което е учредено по собствена инициатива на производителите […];

б) което има, по-специално, цел да:

1) гарантира, че производството се планира и адаптира спрямо търсенето, особено по отношение на качество и количество;

2) стимулира концентрирането на доставките и пускането на пазара на продукцията на своите членове;

3) намаляване на производствените разходи и стабилизиране на производствените цени;

4) насърчаването на практиките на култивиране, производствените технологии и разумното природосъобразно управление на отпадъците, по-специално насочени към запазване качеството на водата, почвите и ландшафта, както и защита и/или увеличаване на биологичното разнообразие;

[…]“.

14. Член 20, параграфи 1—3 от същия регламент има следното съдържание:

„1. Чрез дерогация от член 1 от Регламент № 26[,] член 85, параграф 1 от Договора не се прилага към споразуменията, решенията и съгласуваните практики на признатите междубраншови организации, предназначени за прилагане на посочените в член 19, параграф 1, буква в) мерки.

2. Параграф 1 се прилага само при условие че:

споразуменията, решенията и съгласуваните практики са известени на Комисията

и че

в срок от два месеца след получаването на цялата информация Комисията не е установила, че въпросните споразумения, решения и съгласувани практики са несъвместими с правилата на Общността.

Споразуменията, решенията и съгласуваните практики не могат да се прилагат преди изтичането на срока, посочен във второ тире от първата алинея.

3. Споразуменията, решенията и съгласуваните практики, които:

– могат да доведат до разделянето на пазарите под каквато и да било форма в рамките на Общността,

– могат да нарушат стабилното функциониране на организацията на пазара,

– могат да създадат нарушения на конкуренцията, които нямат съществено значение за постигане на целите на Общата селскостопанска политика, отразени в мярката за междубраншовите организации,

– изискват фиксирането на цени, без да се засягат предприеманите от междубраншовите организации мерки при прилагането на някои специални разпоредби на правила на Общността,

– могат да създадат дискриминация или да елиминират конкуренцията по отношение на значителна част от въпросните продукти, при всички случаи се обявяват за противоречащи на правилата на Общността“.

15. Член 23, параграф 1 от Регламент № 2200/96 гласи следното:

„Организациите на производителите и техните асоциации могат да решат да не пуснат в продажба дадени от техни членове продукти, изброени в член 1, параграф 2, в количества и периоди, каквито организациите счетат за целесъобразни“.

Регламент № 1182/2007

16. Член 3, параграф 1 от Регламент № 1182/2007 е по същество аналогичен на член 11, параграф 1 от Регламент № 2200/96.

Регламент № 1234/2007

17. Член 122, първа алинея от Регламент № 1234/2007, в редакцията му след приемането на Регламент (ЕО) № 361/2008[10], гласеше:

„Държавите членки признават организации на производители, които:

а) се състоят от производители от един от следните сектори:

[…]

iii) „Плодове и зеленчуци“ по отношение на производителите, които отглеждат един или повече от продуктите от този сектор, и/или по отношение на продуктите, предназначени единствено за преработка;

[…]

б) са учредени по инициатива на производителите;

в) имат конкретна цел, която по-специално може да се отнася до:

i) осигуряване, че продукцията е планирана и приспособена към търсенето, по-специално по отношение на качеството и количеството;

ii) концентриране на предлагането и предлагане на пазара на продуктите на членовете ѝ;

iii) оптимизиране на производствените разходи и стабилизиране на производствените цени;

[…]“.

18. Член 175 от този регламент, изменен с Регламент (ЕО) № 491/2009[11], гласеше следното:

„Освен ако в настоящия регламент не е предвидено друго, членове 81—86 от Договора и разпоредбите за тяхното прилагане се прилагат при спазване на членове 176—177 от настоящия регламент за всички споразумения, решения и практики, посочени в член 81, параграф 1 и член 82 от Договора, които се отнасят до производството или търговията с продуктите, обхванати от настоящия регламент“.

19. Член 176 от посочения регламент предвиждаше следното:

„1. Член 81, параграф 1 от Договора не се прилага по отношение на споразуменията, решенията и практиките, посочени в член 175 от настоящия регламент, които представляват неразделна част от национална пазарна организация или са необходими за постигане на целите, уредени в член 33 от Договора.

По-специално, член 81, параграф 1 от Договора не се прилага по отношение на споразумения, решения и практики на земеделските производители, асоциациите на земеделски производители или асоциациите на такива асоциации на отделна държава членка, които се отнасят за производството или продажбата на земеделски продукти или използването на общи

10 Регламент на Съвета от 14 април 2008 година за изменение на Регламент № 1234/2007 (ОВ L 121, 2008 г., стр. 1).

11 Регламент на Съвета от 25 май 2009 година за изменение на Регламент № 1234/2007 (ОВ L 154, 2009 г., стр. 1).

съоръжения за съхранение, обработка или преработка на земеделски продукти, и които не пораждат задължението за налагане на идентични цени, освен ако Комисията установи, че по този начин се изключва конкуренцията или се застрашава постигането на целите в член 33 от Договора.

2. След консултации с държавите членки и изслушване на заинтересованите предприятия или асоциации на заинтересовани предприятия, както и всяко друго физическо или юридическо лице, чието изслушване прецени за уместно, Комисията има изключителна компетентност, при контрол от страна на Съда, да определи с решение, което се публикува, кои споразумения, решения и практики удовлетворяват условията по параграф 1.

Комисията предприема тези действия за определяне по своя инициатива или по искане на компетентен орган на държава членка или заинтересовано предприятие, или асоциация на предприятия.

3. При публикуване на решението, посочено в параграф 2, първа алинея, се обявяват имената на страните и основното съдържание на решението. То взема предвид законовия интерес на предприятията при защита на търговската им тайна“.

20. Член 176а от същия този регламент гласеше:

„1. Член 81, параграф 1 от Договора не се прилага по отношение на споразумения, решения и съгласувани практики на признати междубраншови организации, имащи за цел осъществяването на дейностите, посочени в член 123, параграф 3, буква в) от настоящия регламент.

2. Параграф 1 се прилага само при условие че:

а) Комисията е нотифицирана за споразуменията, решенията и съгласуваните практики;

б) в срок от два месеца след получаване на цялата необходима информация Комисията не е установила, че споразуменията, решенията или съгласуваните практики са несъвместими с правилата на Общността.

3. Споразуменията, решенията и съгласуваните практики не могат да бъдат приведени в действие преди изтичането на срока, посочен в параграф 2, буква б).

4. Следните споразумения, решения и съгласувани практики се обявяват за несъвместими с правилата на Общността при всички случаи:

а) споразумения, решения и съгласувани практики, които могат да доведат до разделяне под каквато и да е форма на пазарите в рамките на Общността;

б) споразумения, решения и съгласувани практики, които могат да засегнат стабилното функциониране на организацията на пазара;

в) споразумения, решения и съгласувани практики, които могат да предизвикат нарушения на конкуренцията и не са от съществено значение за постигане на целите на Общата селскостопанска политика, които се преследват с дейността на междубраншовите организации;

г) споразумения, решения и съгласувани практики, които включват определяне на цени, без да се засягат извършваните от междубраншовите организации дейности по прилагане на конкретни правила на Общността;

д) споразумения, решения и съгласувани практики, които могат да породят дискриминация или да премахнат конкуренцията по отношение на значителен дял от съответните продукти.

5. Ако след изтичане на двумесечния срок, посочен в параграф 2, буква б), Комисията установи, че не са изпълнени условията за прилагане на параграф 1, тя взема решение, по силата на което член 81, параграф 1 от Договора се прилага към въпросното споразумение, решение или съгласувана практика“.

Френското право

21. Член L.420-1 от френския търговски кодекс гласи:

„Забранени са, дори с прякото или непряко посредничество на установено извън Франция дружество от групата, съгласувани действия, спогодби, изрични или мълчаливи картели или съглашения, когато имат за цел или могат да имат за резултат предотвратяването, ограничаването или нарушаването на конкуренцията на даден пазар, по-специално когато са насочени към:

1. Ограничаване на достъпа до пазара или свободното упражняване на конкуренцията от други предприятия;

2. Възпрепятстване на определянето на цените от свободния пазарен механизъм, като изкуствено се благоприятства тяхното увеличение или намаление;

3. Ограничаване или контролиране на производството, пазарите, инвестициите или техническия прогрес;

4. Поделяне на пазарите или на източниците за снабдяване“.

Спорът в главното производство, преюдициалните въпроси и производството пред Съда

22. След проверки и изземване, проведени от службите на Direction générale de la concurrence, de la consommation et de la répression des fraudes (генерална дирекция „Конкуренция, потребители и наказване на измамите“, Франция) на 12 април 2007 г., министърът на икономиката сезира Conseil de la concurrence (Съвет по конкуренцията, понастоящем Autorité de la concurrence) на 11 юли 2008 г. за наличието на потенциално антиконкурентни практики, които се прилагат в сектора на производството и търговията с ендивия.

23. Със спорното решение Autorité de la concurrence приема, че APEF, APVE, Celfnord, Cerafel, FCE, FNPE, SNE, SAS Groupe Perle du Nord и ОП Cap'Endives, Fraileg, France Endives, Marché de Phalempin, Nord Alliance, Primacoop, Prim'Santerre, Soleil du Nord, Sipema и Valois-Fruits са действали като картел в рамките на съставно и продължено нарушение на пазара на ендивия, забранено от член L.420-1 от Търговския кодекс и от член 101 ДФЕС. Според Autorité de la concurrence този картел се е състоял в споразумяване относно цените на ендивията посредством различни мерки, които в зависимост от периодите са приемали различни форми, като например ежеседмичното разпространение на минимална цена, определянето на основен курс, създаването на борса за обмен, определянето на „резервна“ цена и изопаченото използване на ценовия механизъм на оттегляне, в споразумяване относно пусканите на пазара количества ендивия и в система за обмен на стратегическа информация, които са послужили за поддържане на цените, като тези практики са имали за цел съвместното определяне на

минимална продажна цена за производството на ендивия и са позволили на производителите и на редица техни професионални организации да поддържат минимални продажни цени, което е започнало от януари 1998 г. и все още е продължавало към датата на спорното решение. Поради това им налага имуществени санкции в общ размер от 3 970 590 EUR.

24. В спорното си решение Autorité de la concurrence по-специално отхвърля доводите на производителите, съгласно които въпросните споразумения трябва да бъдат разглеждани като необходими за постигането на целите на ОСП, с мотива че изключенията, предвидени в член 2, параграф 1 от Регламент № 1184/2006 и в член 176 от Регламент № 1234/2007, не могат да се приложат в настоящия случай. Autorité de la concurrence приема също така, че осъжданите практики излизат „извън обхвата на законосъобразните задачи на разглежданите професионални организации“ и освен това, че ОП и АОП напълно са осъзнавали незаконния характер на тези практики.

25. На 6 април 2012 г. няколко санкционирани предприятия и организации подават до Cour d'appel de Paris (Парижки апелативен съд) жалба за отмяна и при условията на евентуалност — за изменение на спорното решение.

26. С решение от 15 май 2014 г. тази юрисдикция изменя всички разпоредби на спорното решение и постановява по същество, че не е установено, че разпоредбите на член L.420-1 от Търговския кодекс и на член 101, параграф 1 ДФЕС са били нарушени. Cour d'appel de Paris (Парижки апелативен съд) отбелязва по-специално, че не е установено, че разпространението на указания за минимална цена е при всички обстоятелства задължително и окончателно забранено, така че не е безспорно установено, че разглежданите организации са излезли извън обхвата на законно възложените им задачи във връзка със стабилизирането на цените.

27. Autorité de la concurrence подава касационна жалба срещу това съдебно решение.

28. В рамките на това производство Европейската комисия представя съгласно член 15, параграф 3 от Регламент № 1/2003 становище пред Cour de cassation (Касационен съд). В него тя посочва, че съществуват не само общи дерогации от приложимостта на европейските правила за конкуренция в селскостопанския сектор, приети на основание член 2 от регламенти № 26 и № 1184/2006 и на член 176 от Регламент № 1234/2007, но също и, съгласно член 175 от последния, специфични дерогации, съдържащи се в различните регламенти за ООП, с които се възлагат на активните в областта на производството и на търговията с плодове и зеленчуци организации някои особени задачи, които по принцип биха могли да попаднат в обхвата на забраните, установени от правилата за конкуренция. Тя счита обаче, че основните видове поведение, разглеждани в главното производство, а именно механизмите на минимална цена, договорени в рамките на главните АОП, се намират извън особените задачи, предвидени от ООП, и не могат да се считат за обхванати от тези специфични дерогации.

29. В решението от 8 декември 2015 г. Cour de cassation (Касационен съд) посочва, че Съдът е преценил, че член 42 ДФЕС установява принципа за приложимост на европейските правила за конкуренция в селскостопанския сектор и че запазването на действителна конкуренция на пазарите на селскостопански продукти е част от целите на общата селскостопанска политика [12], като същевременно е счел, че дори относно правилата на Договора в областта на конкуренцията, член 42 ДФЕС дава предимство на целите на ОСП пред тези на политиката в областта на конкуренцията [13].

12 Решения от 9 септември 2003 г., Milk Marque и National Farmers' Union (C-137/00, EU:C:2003:429, т. 57 и 58) и от 19 септември 2013 г., Panellinios Syndesmos Viomichanion Metapoiisis Kapnou (C-373/11, EU:C:2013:567, т. 37).

13 Решения от 9 септември 2003 г., Milk Marque et National Farmers' Union (C-137/00, EU:C:2003:429, т. 81) и от 19 септември 2013 г., Panellinios Syndesmos Viomichanion Metapoiisis Kapnou (C-373/11, EU:C:2013:567, т. 39).

30. Cour de cassation (Касационен съд) счита обаче, че Съдът все още не се е произнасял относно съществуването на посочените от Комисията „специфични дерогации“, нито е уточнявал при необходимост връзката им с „общите дерогации“, закрепени в регламентите относно прилагането на правилата за конкуренция в селскостопанския сектор. Посочва също, че Съдът все още не се е произнесъл и по обхвата на задачите, възложени на ОП и на АОП с регламентите за установяване на ООП в сектора на плодовете и зеленчуците (регламенти № 2200/96, № 1182/2007 и № 1234/2007).

31. Поради това Cour de cassation (Касационен съд) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Може ли за споразумения, решения или практики на организации на производители, на [АОП] и на професионални организации, които могат да бъдат квалифицирани като антиконкурентни с оглед на член 101 ДФЕС, да не е приложима предвидената в тази разпоредба забрана единствено поради факта, че те могат да бъдат свързани със задачите, възложени на тези организации в рамките на [ООП], дори когато не попадат в нито една от общите [дерогации], предвидени последователно в член 2 от регламенти [№ 26] и № 1184/2006 от 24 юли 2006 г. и в член 176 от Регламент № 1234/2007?

2) При утвърдителен отговор, трябва ли член 11, параграф 1 от Регламент [№ 2200/96], член 3, параграф 1 от Регламент № 1182/2007 и член 122, [първа алинея] от Регламент № 1234/2007, които посочват сред целите на организациите на производители и на техните асоциации стабилизирането на производствените цени и приспособяването на продукцията към търсенето, по-специално по отношение на количеството, да се тълкуват в смисъл, че за практиките на колективно определяне на минимална цена, на съгласуване относно пусканите на пазара количества или на обмен на стратегическа информация, въведени от тези организации или техните асоциации, не се прилага забраната на антиконкурентни споразумения, доколкото тези практики са насочени към осъществяването на тези цели?“.

32. Писмени становища са представени от председателя на Autorité de la concurrence, съвместно от Association Comité économique régional agricole fruits et légumes de Bretagne (Cerafel), Comité économique fruits et légumes du Nord de la France (Celfnord), Association des producteurs d’endives de France (APEF), Section nationale de l’endive (SNE), Fédération du commerce de l’endive (FCE), съвместно от дружествата Fraileg и Prim’Santerre, съвместно от дружествата France Endive, Cambrésis Artois-Picardie endives (CAP’Endives), Marché de Phalempin, Primacoop, Coopérative agricole du marais audomarois (Sipema) и Groupe Perle du Nord, от испанското, френското и италианското правителство, както и от Комисията.

33. На 31 януари 2017 г. се провежда съдебно заседание, на което се явяват председателят на Autorité de la concurrence, Cerafel, Celfnord, APEF, SNE, FCE, дружествата Fraileg и Prim’Santerre, дружествата France Endive, CAP’Endives, Marché de Phalempin, Primacoop, Sipema и Groupe Perle du Nord, френското и испанското правителство, както и Комисията.

Анализ

34. Разглеждането на настоящото преюдициално запитване изисква в самото начало да се припомнят основните принципи, които уреждат връзката между правилата за конкуренция и правилата на ОСП.

Предварителни бележки за връзката между правилата за ОСП и правилата в областта на конкуренцията

35. Основавайки се на констатацията, че преследваните от ОСП цели не са непременно същите, като тези, които се стреми да насърчава политиката за конкуренция, и че следователно може да възникне напрежение при прилагането на тези политики[14], член 42 ДФЕС, чийто текст по същество съответства на член 36 от Договора за ЕО, предвижда общо правило за съвместимост, като същевременно закрепва предимството на ОСП пред целите на политиката в областта на конкуренцията.

36. Този член предвижда всъщност, че правилата на конкуренцията се прилагат по отношение на производството и търговията със селскостопански продукти само доколкото това е решено от вторичното право, като се вземат предвид целите, посочени в член 39 ДФЕС. Последната разпоредба прогласява в своя параграф 1 икономическите и социални цели, преследвани от ОСП, а именно увеличаване на производителността, осигуряване на приемлив жизнен стандарт за хората, занимаващи се със селско стопанство, стабилизиране на пазарите, гарантиране на снабдяването и поддържане на разумни цени на доставяните продукти на потребителите.

37. Така че в крайна сметка на Съвета на Европейския съюз е възложено да определи дали и в какви граници правилата на конкуренция на Съюза се прилагат в селскостопанския сектор, като се уточнява, че това прилагане не може да застраши постигането на целите на ОСП.

38. Това става факт с приемането през 1962 г. на член 1 от Регламент № 26, съгласно който разпоредбите на Договора в областта на конкуренцията са прилагат по отношение на всички предвидени споразумения, решения и практики, които се отнасят до производството или търговията с продукти, изброени в приложение II към Договора (включително плодовете и зеленчуците, сред които присъства ендивията). В течение на времето тази разпоредба е заменена с идентични или сходни разпоредби. За разглеждания в главното производство период това са разпоредбите на членове 1 и 2 от Регламент № 1184/2006 и на членове 175 и 176 от Регламент № 1234/2007.

39. Тези разпоредби обаче предвиждат принципното прилагане на правилата на конкуренцията. По силата на член 2 от Регламент № 1184/2006 (разпоредба, възпроизведена по същество в член 176 от Регламент № 1234/2007) това прилагане не се отнася само за тези споразумения, решения и практики по смисъла на член 101 ДФЕС, свързани с производството и търговията на селскостопанските продукти, изброени в приложение I към Договора, които са неразделна част от ООП или са необходими за постигането на целите на ОСП. Ще се върна по-нататък в изложението на дерогациите от общ характер, които са закрепени с тези приложими текстове (по-специално член 2, параграф 1 от Регламент № 26 и заменилите го еквивалентни членове).

40. Следователно селскостопанският сектор, и по-специално секторът на ООП, не може да се разглежда като „пространство без конкуренция“[15]. Поради това Съдът приема, че член 42 ДФЕС установява принципа за приложимостта на европейските правила на конкуренцията в областта на селското стопанство и че запазването на действителна конкуренция на пазарите на селскостопански продукти е част от целите на общата селскостопанска политика[16].

14 Вж. в тази връзка решение от 29 октомври 1980 г., Maizena/Съвет (139/79, EU:C:1980:250, т. 23).

15 Решение от 9 септември 2003 г., Milk Marque и National Farmers' Union (C-137/00, EU:C:2003:429, т. 61) и определение от 22 март 2010 г., SPM/Съвет и Комисия (C-39/09 P, непубликувано, EU:C:2010:157, т. 47).

16 Решения от 9 септември 2003 г., Milk Marque и National Farmers' Union (C-137/00, EU:C:2003:429, т. 57 и 58) и от 19 септември 2013 г., Panellinios Syndesmos Viomichanion Metapoiisis Kapnou (C-373/11, EU:C:2013:567, т. 37).

41. В тази връзка следва да се подчертае, че извършваната от земеделските производители дейност, макар да може да има известна специфика и да е обект на много прецизна регулация, е икономическа по своето естество и следователно попада в приложното поле на предвидените в ДФЕС правила за конкуренция [17].

42. Като се има предвид това, независимо от факта, че ООП на селскостопански продукти не представлява „пространство без конкуренция“, член 42 ДФЕС продължава да отдава предимство на целите на ОСП пред тези на политиката в областта на конкуренцията [18].

43. Поради това от член 42 ДФЕС, който установява предимството на ОСП пред политиката в областта на конкуренцията и едновременно с това възможността Съветът да реши в каква степен правилата на конкуренцията са приложими в областта на селското стопанство, следва, че някои видове поведение на действащите на селскостопанските пазари лица *могат да бъдат поначало изключени от приложното поле* на правилата на конкуренцията и по-специално от това на правилата относно антиконкурентните споразумения. Това изключване следва обаче да бъде строго регламентирано, тъй като е предвидено от вторичното право, към което препраща първичното право. Следователно в крайна сметка става въпрос за постигане на равновесие между преследването на целите на ОСП и необходимостта да се поддържа действителна конкуренция на селскостопанските пазари.

44. Настоящото преюдициално запитване следва да се разгледа с оглед на тези съображения.

По първия въпрос

45. С първия си въпрос запитващата юрисдикция иска от Съда да установи дали извън „общите дерогации“, предвидени в релевантната правна уредба, за споразумения, решения или практики на ОП, на АОП и на професионални организации, „които могат да бъдат квалифицирани като антиконкурентни с оглед на член 101, параграф 1 ДФЕС“, може да не е приложима предвидената в тази разпоредба забрана на картелите единствено поради факта, че те могат да бъдат свързани със задачите, възложени на тези организации в рамките на ООП.

46. След като обясня поради какви причини следва да се преформулира зададеният от запитващата юрисдикция въпрос, с който се иска да се установят изключенията, а не имплицитните „дерогации“ от приложението на правилата на конкуренцията в сектора на ООП, изключения, основаващи се главно на предимството, което трябва да се даде на ОСП, ще изложа условията, на които трябва да отговарят оспорваните видове поведение, за да избегнат прилагането на член 101, параграф 1 ДФЕС.

Възможността за изключване на някои видове поведение, които са строго свързани със задачите, възложени на заинтересованите страни в рамките на ООП: по-скоро изключване, отколкото имплицитна дерогация от прилагането на член 101 ДФЕС

47. Първият въпрос, формулиран от запитващата юрисдикция, се основава на предположението, че разглежданите видове поведение са a priori антиконкурентни.

48. Това предположение обаче ми се струва погрешно.

17 Вж. решение от 13 декември 2006 г., FNCBV и др./Комисия (T-217/03 и T-245/03, EU:T:2006:391, т. 52, 53 и 86).

18 Решения от 9 септември 2003 г., Milk Marque и National Farmers' Union (C-137/00, EU:C:2003:429, т. 81) и от 19 септември 2013 г., Panellinios Syndesmos Viomichanion Metapoiisis Kapnou (C-373/11, EU:C:2013:567, т. 39).

49. Всъщност, независимо от анализа на разглежданите мерки от гледна точка на действителните или потенциалните им последици, за да може да се установи, че дадено тайно споразумение има антиконкурентна цел, винаги се изисква то да се проверява с оглед фактическия и правния му контекст. При преценката на този контекст следва да се вземе предвид естеството на засегнатите стоки или услуги, както и реалните условия на функционирането и на структурата на съответния пазар или пазари [19].

50. По-специално когато дадено тайно споразумение се проявява в неконкурентна среда, поради това че същото е пряко свързано с изпълнението на задачи, възложени на заинтересованите страни в рамките на ООП по силата на приложимата правна уредба, вече не става въпрос за антиконкурентно поведение, към което да може да се приложи член 101, параграф 1 ДФЕС. Както Съдът е уточнил, националните органи по конкуренцията трябва да отчитат приоритетно правилата на ООП, за да преценят дали поведението на ОП и на АОП е антиконкурентно [20].

51. Считам, че изложените съображения показват, че в случая става въпрос не толкова за *дерогация* (или освобождаване съгласно използваната терминология) от прилагането на правото на конкуренцията, колкото за *изключване* на това прилагане, произтичащо от необходимото продължаване на изпълнението на възложените задачи на ключовите заинтересовани страни в рамките на ООП. Всъщност доколкото — и само доколкото — е установено, че прилаганите практики в рамките на дадена ООП са in fine строго необходими за изпълнението на тези задачи, прилагането на правилата на конкуренцията и по-специално на правилата във връзка с антиконкурентните споразумения трябва поначало да бъде изключено. Противно на защитаваната позиция от някои встъпили страни, разглежданите видове поведение следователно не могат да бъдат разглеждани a priori като „антиконкурентни“ само защото не се проявяват в пространство, подложено на конкуренция.

52. Това терминологично уточнение не е маловажно. Напротив, то има съществени последици както за метода на разглеждане на предприетите мерки от заинтересованите страни в рамките на ООП, така и за тежестта на доказване на потенциално антиконкурентния характер на тези мерки.

53. Трайно установено е всъщност, че органът, който преследва антиконкурентното поведение на предприятията, следва както да установи, че оспорваните мерки действително попадат в приложното поле на правилата на конкуренцията, така и да докаже, че същите мерки имат ограничителни за конкуренцията последици.

54. Основавайки се обаче на тезата, че посочените мерки са prima facie антиконкурентни, без подробно разглеждане на тяхното създаване и прилагане, би било изключително трудно за засегнатите икономически субекти да докажат, че съответните видове поведение са тясно свързани с изпълнението на поверените им задачи в рамките на ООП и следователно с наличието на „пространство без конкуренция“. При такава хипотеза субектите могат единствено да докажат, че посочените видове поведение трябва да бъдат освободени от прилагането на правилата на конкуренцията с оглед на особените обстоятелства при създаването им. Това би означавало да се изисква от тези субекти подход, съпоставим с въведения с цел ползване на така наречената „обща“ дерогация или с подхода във връзка с искането за освобождаване в съответствие с член 101, параграф 3 ДФЕС.

55. В случая следователно трябва да се определи не толкова дали член 101, параграф 1 ДФЕС може да не бъде приложен, независимо че се прилага за спорните видове поведение, а наистина да се прецени дали тази разпоредба действително е приложима.

19 Вж. по-специално решение от 11 септември 2014 г., CB/Комисия (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, т. 53 и цитираната съдебна практика).

20 Вж. в този смисъл по-специално решение от 9 септември 2003 г., Milk Marque и National Farmers' Union (C-137/00, EU:C:2003:429, т. 94).

56. Без да се предрешава антиконкурентният характер на оспорваните видове поведение, зададеният въпрос се отнася следователно до изключване на прилагането на член 101 ДФЕС, а не до съществуването на дерогация от прилагането на тази разпоредба.

57. След това уточнение ми се струва, че в случая действителният въпрос, на който следва да се отговори, е дали може да съществуват видове поведение на предприятия, които не попадат в обхвата на дерогациите от общ характер и по отношение на които с оглед значението им за ефективното функциониране на дадена ООП в рамките на ОСП може все пак да не е приложим член 101 ДФЕС, и евентуално на какви условия трябва да отговарят оспорваните практики.

58. По причините, които ще представя в изложението по-долу, считам, че на този въпрос следва да се отговори утвърдително.

Необходимостта да се признае, че за някои мерки, необходими за изпълнението на поверените задачи на ОП и на АОП, може да не е приложим член 101, параграф 1 ДФЕС

– Необходимост, произтичаща от правилата, които уреждат ООП

59. Що се отнася до изрично предвидените от законодателя на Съюза дерогации за периода на фактите в главното производство и съгласно релевантните регламенти[21], са предвидени три общи хипотези на дерогации от прилагането на правилата в областта на картелите, за чието ползване Комисията трябва да се произнесе с решение[22]. На практика Комисията много рядко е допускала такива дерогации[23] и Съдът многократно е постановял, че същите подлежат на стриктно тълкуване[24].

60. Първата хипотеза на дерогация се отнася за споразумения, решения и практики, които представляват неразделна част от *национална пазарна организация*. Понастоящем обхватът на тази дерогация е ограничен, тъй като почти всички селскостопански продукти постепенно са обхванати от секторна ООП, след това от Регламент № 1234/2007, който установява единната ООП[25].

61. Втората хипотеза на обща дерогация се отнася до случая, в който Комисията е трябвало да установи, че някои ограничаващи конкуренцията споразумения, решения и практики са необходими за изпълнението на *целите* на ОСП, установени в член 39 ДФЕС. Тази дерогация се тълкува ограничително от Съда, доколкото се е изисквало разглежданото поведение да благоприятства постигането на *всички* тези цели или поне да се вземат предвид всички посочени цели[26].

21 Вж. член 2 от Регламент № 1184/2006, впоследствие членове 175 и 176 а от Регламент № 1234/2007.

22 С влизането в сила на Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти (ОВ L 347, 2013 г., стр. 671), неприложим по отношение на фактите по делото, тези „общи“ дерогации са вече две на брой и повече не се изисква предварителна намеса на Комисията (режим на нормативно определено изключение) (вж. член 209, параграф 2 от Регламент № 1308/2013).

23 Струва ми се, че единственият случай на допускането им е след отправено искане от Френската република в сектора на картофите (вж. Решение 88/109/ЕИО на Комисията от 18 декември 1987 година относно производство по прилагане на член 85 от Договора за ЕИО (IV/31.735 — Ранни картофи) (ОВ L 59, 1988 г., стр. 25).

24 Вж. по-специално решение от 12 декември 1995 г., Oude Luttikhuis и др. (C-399/93, EU:C:1995:434, т. 23).

25 Ендивията е обхваната от ООП с приемането на Регламент (ЕИО) № 1035/72 на Съвета от 18 май 1972 година относно общата организация на пазара на плодове и зеленчуци (ОВ L 118, 1972 г., стр. 1).

26 Вж. по-специално решения от 15 май 1975 г., Nederlandse Vereniging voor de fruit en groentenimporthandel и Frubo/Комисия (71/74, EU:C:1975:61, т. 24—26), от 12 декември 1995 г., Oude Luttikhuis и др. (C-399/93, EU:C:1995:434, т. 25) и от 30 март 2000 г., VBA/Florimex и др. (C-265/97 P, EU:C:2000:170, т. 94). Вж. също решения от 14 май 1997 г., Florimex и VGB/Комисия (T-70/92 и T-71/92, EU:T:1997:69, т. 153) и от 13 декември 2006 г., FNCBV и др./Комисия (T-217/03 и T-245/03, EU:T:2006:391, т. 199).

62. На последно място, третата дерогация се отнася до ограничаващите конкуренцията споразумения, решения и практики на земеделските производители, сдруженията на земеделски производители или асоциациите на такива сдружения на само една държава членка, които се отнасят до производството или продажбата на селскостопански продукти или използването на обща техническа база за съхранение, до третирането или преработката на тези продукти и които „не пораждат задължението за налагане на идентични цени“, освен ако Комисията не установи, че те изключват принципите на конкуренция или застрашават постигането на целите на ОСП [27].

63. Тези общи дерогации, както отбелязва запитващата юрисдикция, по никакъв начин не са визирани в случая [28] и не следва да определям дали при необходимост заинтересованите по главното производство субекти е можело да се позоват на тях. Във всеки случай, и както следва от предходните уточнения и от липсата на решение на Комисията в това отношение — каквото, припомням, се изискваше към момента на настъпване на фактите по главното производство — изглежда, че нито една от тези дерогации не е очевидно приложима в случая.

64. В преформулирания си вид (вж. т. 57 по-горе) първият въпрос ме кара, напротив, да определя дали по-имплицитни изключения от прилагането на член 101, параграф 1 ДФЕС не биха могли да произтичат от самото естество на ОСП и по-специално от възложените специфични задачи на ОП и на АОП от вторичното право, прието на основание член 42 ДФЕС.

65. В това отношение следва да се припомни, че е трайно установено, че целите на ОСП, предвидени в член 39 ДФЕС, имат предимство пред целите на конкуренцията. Следва да се отбележи, че член 38, параграф 2 ДФЕС, по подобие на разпоредбите на предшествалите го Договори, дава предимство на специално приетите в рамките на ОСП разпоредби [29], без да прави каквото и да било разграничение в зависимост от разпоредбите на разглежданата правна уредба. Член 40 ДФЕС на свой ред предвижда, че ООП, която е създадена за постигане на целите на ОСП, „може да обхваща всички мерки, необходими за постигането на [тези] цели[…], в частност регулирането на цените“. Както Съдът е постановявал нееднократно, това предполага, че органите на държавите членки не могат да вземат мерки, които биха накърнили дадена ООП. Той също така е постановил, че приетите от органите по конкуренцията мерки не могат да възпрепятстват функционирането на предвидените от дадена ООП механизми [30].

66. Следователно от желаната от авторите на Договорите система следва, че дадена мярка може да избегне прилагането на правилата на конкуренцията, когато посочените мерки са необходими на ОП и на АОП, за да изпълнят една или повече от възложените им задачи.

67. Такова заключение намира известна опора в член 175 от Регламент № 1234/2007, заменил член 1 от Регламент № 26 и член 1а от Регламент № 1184/2006, който предвижда, че правилата на конкуренцията се прилагат, „[о]свен ако не е предвидено друго в [посочения] регламент“. Такъв е по-специално случаят на регламентите за установяване на ООП, които предвиждат някои задачи и някои начини за интервенция на селскостопанските пазари. С тези регламенти всъщност на субектите, извършващи дейност в областта на производството и търговията със селскостопански продукти — по-специално ОП и АОП — се възлагат определени специфични задачи и функции, които могат да ги накарат да приложат някои форми на координация.

27 Относно самостоятелния и специфичен характер на тази дерогация вж. по-специално решение от 12 декември 1995 г., Dijkstra и др. (C-319/93, C-40/94 и C-224/94, EU:C:1995:433, т. 20).

28 Както съдът a quo, така и ответните страни във висящото производство пред Cour de cassation (Касационен съд) изглежда приемат, че общите дерогации не се прилагат.

29 Решения от 26 юни 1979 г., McCarren (177/78, EU:C:1979:164, т. 9), от 16 януари 2003 г., Hammarsten (C-462/01, EU:C:2003:33, т. 26) и от 26 май 2005 г., Kuipers (C-283/03, EU:C:2005:314, т. 32).

30 Решения от 9 септември 2003 г., Milk Marque и National Farmers' Union (C-137/00, EU:C:2003:429, т. 94 и цитираната съдебна практика) и от 1 октомври 2009 г., Compañía Española de Comercialización de Aceite (C-505/07, EU:C:2009:591, т. 55).

68. В това отношение следва да се подчертае, че предназначението на ООП е да управлява цялото производство и търговия със селскостопански продукти на държавите членки. Тя представлява основен механизъм за постигане на целите на ОСП, предвидени в Договора, и по-специално стабилизирането на селскостопанските пазари и поддържането на приемлив жизнен стандарт за хората, занимаващи се със селско стопанство.

69. Във вътрешен план ООП в този смисъл предвижда определен брой мерки, предназначени за отчитане на специфичните особености на селскостопанския пазар, който се характеризира с нарастваща концентрация на търсенето и едновременно с това с раздробяване на предлагането.

70. В контекст, в който, както се отбелязва в съображение 7 от Регламент № 2200/96, „обединяването на предлагането […] повече от всякога представлява икономическа потребност с оглед засилването на позициите на производителите на пазара“, ОП, след това и АОП се разглеждат в правната уредба за установяване на ООП на сектора на плодовете и зеленчуците, като организации, които могат да играят полезна роля по-специално за концентриране на доставките и за стабилизиране на цените[31], и като съставляващи следователно ключови заинтересовани субекти в рамките на тази ООП. В този смисъл в това съображение се уточнява, че „[ОП] са основните елементи на [ООП], чието децентрализирано функциониране тези организации осигуряват на своето равнище“[32].

71. Следователно, когато в регламентите, с които се урежда ООП, и в регламентите за установяване на подробни правила за прилагането на същите Съветът предвижда някои мерки на споразумяване, той изключва посредством тези актове прилагането на правилата на конкуренцията и по-специално забраната на антиконкурентните споразумения, предвидена в член 101, параграф 1 ДФЕС. С други думи, последната разпоредба несъмнено не се прилага за съгласуваните споразумения, решения и практики на ОП и на АОП, които съответстват на тези регламенти.

72. Следователно в случая първият преюдициален въпрос изисква да се разгледа ролята, възложена на тези ключови заинтересовани лица в рамките на ООП, по-специално на ООП на плодове и зеленчуци, каквито са ОП и АОП по силата на релевантната правна уредба.

– Необходимост, която се обосновава по-специално с ролята, възложена на ОП и на АОП в рамките на ООП

73. Що се отнася до ОП[33], те отговарят на спешната необходимост от засилването на позициите на производителите на пазарите и са определени като юридически лица, учредени доброволно и надлежно, по инициатива на земеделски производители по-специално при изпълнението на определени цели. Обикновено целта на тези производители е да обединят средствата си, за да възстановят равновесието на търговските отношения, които поддържат със заинтересованите икономически субекти от техния вторичен сектор, и в частност да подобрят възможностите си за преговаряне при продажбата на своите продукти. Обединяването на ОП се осъществява въз основа на оперативна програма. На групите от производители, които покриват по-специално изискването за минимален брой членове и за реализиране на минимален обем търгувана продукция, трябва да бъде признато качеството на ОП (вж. членове 15—23 от Регламент № 2200/96).

31 Вж. също в тази връзка съображение 131 от Регламент № 1308/2013, заменил Регламент № 1234/2007.

32 За общ преглед на мястото на ОП в рамките на ОСП си позволявам да препратя към моето заключение по дело Fruition Po (C-500/11, EU:C:2013:259, по-специално т. 24—31).

33 Вж. по-специално съображения 7 и 16, както и членове 11—18 от Регламент № 2200/96; членове 3 и 4 от Регламент № 1182/2007, както и член 122 от Регламент № 1234/2007.

74. ОП са учредени с конкретна цел, ясно определена в правната уредба [34]. Целите, с които се учредява една ОП, са по-специално планиране на производството и адаптирането му спрямо търсенето, стимулиране на концентрирането на доставките и пускането на пазара на продукцията на членовете, намаляване на производствените разходи и стабилизиране на производствените цени [35].

75. За постигането на тези цели ОП следва да познава условията на продажба и по-специално цената, на която се продават продуктите на членовете ѝ. Същите от своя страна се ангажират да прилагат редица правила, установени от ОП, да членуват само в една ОП и да търгуват посредством ОП, в която членуват, цялата си продукция [36]. Важно е също така да се отбележи, че за всеки сектор са определени прагове въз основа на броя на производителите или на стойността на търгуваната продукция, която ОП трябва задължително да достигне, за да бъде призната.

76. Освен това ОП могат, отново съгласно релевантната правна уредба, да се обединяват в АОП [37] или в професионални организации [38].

77. Член 125в от Регламент № 1234/2007 предвижда, че тези задачи могат да бъдат изпълнени и от АОП [39].

78. Приложимата правна уредба предвижда, че тези заинтересовани лица са призвани да (i) гарантират, че производството се планира и адаптира спрямо търсенето, особено по отношение на качество и количество; (ii) стимулират концентрирането на доставките и пускането на пазара на продукцията на своите членове; (iii) намалят производствените разходи и да стабилизират производствените цени и (iv) насърчават практиките на култивиране, производствените технологии и разумното природосъобразно управление на отпадъците, по-специално насочени към запазване качеството на водата, почвите и ландшафта, както и защита и/или увеличаване на биологичното разнообразие [40].

79. Следователно с цел ефективно изпълнение на тази задачи може да се наложи както на ОП, така и на АОП, първо, да договарят директно условията на продажба на всички продукти на своите членове с групи за закупуване.

80. Второ, може да се наложи те да вземат мерки за управление на пусканите на пазара количества.

34 Вж. по-специално член 11, параграф 1, буква б) от Регламент № 2200/96 и член 122, буква в) от Регламент № 1234/2007 — приложими към фактите в случая — които възпроизвеждат член 13 от Регламент (ЕИО) № 335/72 на Комисията от 16 февруари 1972 година относно определяне на възстановяванията при износ за бяла и сурова захар в непреработено състояние (ОВ L 42, 1972 г., стр. 8).

35 Вж. член 11, параграф 1, буква б) от Регламент № 2200/96, чието съдържание е възпроизведено в член 3, параграф 1 от Регламент № 1182/2007 и в член 122, първа алинея от Регламент № 1234/2007.

36 Вж. по-специално член 11, параграф 1, буква в) от Регламент № 2200/96.

37 Вж. член 16 от Регламент № 2200/96; член 5 от Регламент№ 1182/2007; член 125в от Регламент № 1234/2007.

38 Вж. членове 19—21 от Регламент № 2200/96; членове 20—21 от Регламент № 1182/2007; член 123 от Регламент № 1234/2007.

39 По силата на тази разпоредба, въведена с Регламент № 361/2008, държавите членки, при поискване, могат да признаят дадена асоциация на организации на производители, когато държавата членка счита, че асоциацията е способна да осъществява ефективно тези дейности и посочената асоциация не заема господстващо положение на даден пазар, освен когато това е необходимо за изпълнение на целите на ОСП.

40 Член 11, параграф 1 от Регламент № 2200/96; член 3, параграф 1 от Регламент № 1182/2007; член 122, първа алинея, буква в) от Регламент № 1234/2007 (последният не предвижда повече насърчаване на практиките на култивиране, производствените технологии и разумното природосъобразно управление на отпадъците, по-специално насочени към запазване качеството на водата, почвите и ландшафта, както и защита и/или увеличаване на биологичното разнообразие, което обаче отчасти се открива в член 125б, параграф 1, буква а) от този регламент).

81. В тази връзка европейската правна уредба предвиждаше изрично, че ОП могат предприемат *мерки за оттегляне от пазара*, по-специално да решат да не пускат в продажба определени количества продукти в определени периоди, които считат за подходящи. В периода на прилагане на Регламент № 2200/96, тоест до края на 2007 г., тези мерки се разглеждат като мерки за интервенция, взети от ОП, които следователно са приложими както за членовете им, така и за нечленуващи в тях производители, стига разглежданата ОП да се счита за представителна[41]. Управлението на режима на тези операции по оттегляне, което се осъществява посредством оперативен фонд и оперативна програма[42], изисква всъщност известен контрол над ОП и АОП в качеството им на субекти, компетентни да изготвят правила, които могат да бъдат обявени за задължителни от съответната държава членка за всички установени в дадена област производители. Режимът на мерките за оттегляне бе съществено изменен от Регламент № 1234/2007, тъй като занапред те вече са замислени само като част от оперативните програми за предотвратяване и управление на криза[43].

82. Освен по отношение на тези мерки за оттегляне ОП и АОП имат правомощия и по отношение на *планирането на производството*, за да го приспособят към търсенето в съответствие с определените в релевантната правна уредба цели[44].

83. От всички тези разпоредби следва, че ОП и АОП са неизменно призвани да играят определяща роля за централизирането на търговията с продуктите на техните членове. *Те представляват по своята същност места за колективно съгласуване.*

84. Изпълнението на задачите им изисква, предвид опасността да се лиши от полезно действие свързаната с ООП правна уредба, за някои от действията, които същите извършват и които са строго необходими за изпълнението на техните задачи, да не е приложимо правото на конкуренцията. За да изпълнят успешно поверените им от законодателя на Съюза задачи в рамките на ООП, тези заинтересовани лица следва да създадат форми на координация и на съгласуване, за които не са приложими пазарните закони и които следователно са несъвместими с идеята за конкуренция.

85. Всъщност преследването на такива цели предполага неминуемо, както Общият съд е имал възможност да го подчертае[45], че съответната ОП притежава действителен контрол върху условията на продажба и по-специално върху продажбените цени. Точно такъв контрол се задължават да осигурят членовете на производствената организация посредством спазване на известна дисциплина в съответствие с член 11, параграф 1, буква в) от Регламент № 2200/96.

86. Това, разбира се, не означава, че различните ОП и АОП имат право да действат съгласувано относно определянето на цените. Също така това не следва да води до изключване от прилагането на член 101, параграф 1 ДФЕС за дейности, извършвани в рамките на субекти или на организации, чиито членове не са им възложили да търгуват с продуктите им. По-нататък ще разгледам по-подробно този аспект.

87. Освен посочените по-горе общи дерогации, прилагането на правилата на конкуренцията, по-специално член 101, параграф 1 ДФЕС, трябва в известна степен да се изключи за следваните от тези заинтересовани лица практики, тъй като в противен случай би се отрекъл обхватът на регулаторните механизми, въведени с регламентите, които уреждат ООП.

41 Вж. по-специално съображения 16 и 18, както и членове 23 и 24 от Регламент № 2200/96.

42 Членове 15—18 от Регламент № 2200/96.

43 Вж. член 103в, параграф 2, буква а) от Регламент № 1234/2007.

44 Вж. член 9, параграф 2, буква а) от Регламент № 1182/2007; член 15, параграф 2, буква а) и член 3 от Регламент № 2200/96; както и член 103 в, буква а) от Регламент № 1234/2007.

45 Вж. решение от 30 септември 2009 г., Франция/Комисия (T-432/07, непубликувано, EU:T:2009:373, т. 53—56).

88. Въпросът е да се изведат всички последици от предвидената в Договорите селскостопанска дерогация, която отива по-далеч от „специфичната“ дерогация.

89. Но достатъчно ли е обаче, както поддържат редица встъпили страни, предприетите от ОП и от АОП мерки да допринасят в по-голяма или по-малка степен за изпълнението на поверените им от регламентите за установяване на ООП задачи, за да не бъде приложимо по отношение на тях правото на конкуренцията?

90. Не мисля.

91. Както ще уточня по-нататък, правилата на конкуренцията не би трябвало да се прилагат само по отношение на практиките, които се вписват в рамките на конкретно възложените задачи на ОП, на ООП и на професионалните организации, които отговарят за търговията с разглежданите продукти.

– Необходимост, която произтича от възложената роля на ОП и на АОП, които отговарят за търговията с разглежданите продукти

92. Разбира се, че изключенията от прилагането на правото на конкуренцията по отношение на дадени мерки не могат да бъдат установени само поради това че допринасят според засегнатите ОП или АОП за изпълнението на общи цели като например намаляване на производствените разходи или стабилизиране на производствените цени.

93. По принцип следва да се уточни, както подчертава Комисията, че за да може да не бъде приложим член 101, параграф 1 ДФЕС, трябва да се гарантира, че разглежданите практики са действително приети на „подходящото ниво“ и от „подходящия субект“, от ОП или от АОП, които *действително отговарят за управлението на производството и на търговията с разглеждания продукт*.

94. Освен хипотезата, при която регламентът за установяване на разглежданата ООП определя точно специфичните мерки, които могат да предприемат ОП или АОП, като например горепосочените мерки за оттегляне, за практиките, които се прилагат между ОП или между АОП или които евентуално включват нечленуващи заинтересовани лица на пазара, следва да се прилагат правилата на конкуренцията.

95. В този смисъл споразумяването относно цените, произведените количества и обмена на чувствителна търговска информация не може да включва тайно договаряне между различни ОП или АОП, или дори в рамките на един субект, чиито членове независимо от действителното или предполагаемото му наименование, не са му възложили търговията с разглежданите продукти.

96. Това изискване, струва ми се, произтича имплицитно, но неизменно от приложимите разпоредби, които определят възложените на тези субекти задачи относно концентрирането на доставките и стабилизирането на цените. За да може член 101, параграф 1 ДФЕС да не се прилага за практики на споразумяване между различни ОП или АОП, разглежданите регламенти за установяване на ООП е трябвало да предвидят това изрично.

97. В този смисъл в член 11, параграф 1, буква в) от Регламент № 2200/96, в член 3 от Регламент № 1182/2007 и в член 122, първа алинея от Регламент № 1234/2007 действително се посочва, че поверената роля на ОП се отнася единствено за производството на членуващите в нея производители.

98. В този смисъл Общият съд [46] вече е имал възможност да се произнесе, че предвиденото в член 11, параграф 1, буква б), точка 2 от Регламент № 2200/96 стимулиране на концентрирането на доставките е възможно само ако значителна част от продукцията на членовете се продава посредством организацията на производители. При липса на такова изискване приетите от ОП и/или АОП мерки ще имат само много ограничен ефект върху пазара и концентрирането на доставките.

99. Точно ефективността на ролята, която може да се наложи да играят тези субекти за концентрирането на доставките и in fine, за стабилизирането на цените, може при необходимост да оправдае същите да създават форми на съгласуване, за които не се прилагат правилата на конкуренцията и по-специално член 101, параграф 1 ДФЕС.

100. Следователно считам, че извън стриктно предвидените в регламента за установяване на ООП мерки за интервенция, за практиките на съгласуване, приети не само между различните ОП и АОП, но и в рамките на субекти, които отговарят за значима част от продукцията на техните членове, следва да е приложимо правото на конкуренцията.

101. Всъщност създадените практики *в рамките на* дадена ОП или АОП, която действително отговаря за управлението на производството и за търговията с продуктите на своите членове, са съпоставими с практиките, създадени в рамките на дружество или група, което/която участва на разглеждания пазар и в зависимост от особеностите на селскостопанския пазар като един и същ икономически субект. За такива „вътрешни“ практики не се прилага правото на конкуренцията. При такива обстоятелства представляваните селскостопански производители нямат вече никакъв контрол с оглед продажбата на продукцията си върху договарянето на същата и на цената ѝ.

102. Обратно, и все така независимо от изрично предвидените от приложимата правна уредба механизми, прилаганите практики *между* ОП и АОП в рамките на субекти, на които не е възложена търговията с продуктите на техните членове, дори тези между една ОП/АОП и други видове заинтересовани лица на разглеждания пазар, не могат да бъдат изключени от прилагането на правото на конкуренцията, тъй като тези практики се установяват между икономически субекти, за които се предполага, че са независими.

103. Всъщност, макар преследваната от правната уредба за установяване на ООП цел за концентриране на доставките да предполага, че членовете на ОП и на АОП, които действително отговарят за търговията, могат да действат съгласувано, същата не позволява да се изключат от прилагането на правилата за антиконкурентните картели споразуменията относно условията на производство и търговия, сключени между различните ОП, АОП и други евентуално непризнати от приложимата правна уредба субекти. Тя също така не позволява и да се одобряват практики, свързани по-специално с определянето на цени, в рамките на един от тези субекти, щом същият не управлява търговията с продуктите на членовете си. В този случай вече не става въпрос за концентриране на доставките, а за споразумяване между субекти, които продължават да са в конкурентни отношения на крайния пазар на разглеждания продукт.

46 Вж. решение от 30 септември 2009 г., Франция/Комисия (T-432/07, непубликувано, EU:T:2009:373, т. 53—56).

104. Несъмнено това изискване може да изглежда лесно преодолимо чрез създаването в резултат на сливането им на мащабни ОП и АОП. Не трябва обаче да се забравя, че размерът на една ОП или АОП представлява елемент, който се отчита по принцип в момента на вземането или на препотвърждаването на решението за признаването ѝ. Всъщност в правната уредба за ООП е предвидено изрично държавите членки да могат да признаят при поискване дадена ОП или АОП, ако по-специално тя „не заема господстващо положение на даден пазар“, освен когато това е необходимо за изпълнение на целите на ОСП [47].

105. Следователно всяко поведение или практика, което излиза извън строго необходимото за упражняване на възложените на ОП и на АОП задачи по отношение на членуващи в тях производители, може да попадне в обхвата на забраната на картелите съгласно член 101, параграф 1 ДФЕС.

106. С оглед на изложеното по-горе предлагам на Съда да отговори на първия преюдициален въпрос, че споразумения, решения или практики на ОП, на АОП и на професионални организации, дори когато не попадат в нито една от общите дерогации, предвидени последователно в член 2 от регламенти № 26 и № 1184/2006 и в член 176 от Регламент № 1234/2007, могат да избегнат предвидената в член 101, параграф 1 ДФЕС забрана на картелите, когато се е установило, че тези видове поведение, първо, се налагат или са допустими за изпълнението на поверената задача на ОП, на АОП или на професионални организации, които действително отговарят за търговията с разглежданите продукти, и второ, са предприети в рамките на и в съответствие с правната уредба за разглежданата ООП.

По втория въпрос

107. Целта на втория преюдициален въпрос е да се установи дали за спорните практики в главното производство, които се отнасят съответно до i) колективно определяне на минимална цена; ii) съгласуване относно пусканите на пазара количества от продукта и iii) обмен на чувствителна/стратегическа информация, може да не се прилага член 101 ДФЕС, доколкото тези практики са насочени по-специално към осъществяването на задачите във връзка със стабилизирането на производствените цени и с приспособяването на продукцията към търсенето, които са възложени на ОП и АОП (вж. член 11, параграф 1 от Регламент № 2200/96; член 3 от Регламент № 1182/2007 и член 122, първа алинея от Регламент № 1234/2007).

108. Веднага следва да отбележа, че посоченият по-специално в съдебното заседание факт, че разглежданите заинтересовали лица са взели мерките с намерението да се справят с предполагаемите или доказани трудности на производителите на ендивия, по-конкретно с оглед на сложно икономическо положение на борба срещу представителите на големите вериги за търговията на дребно, не може да бъде определящ. В това отношение Съдът е уточнил, че дори да се предположи, че се установи, че страните по дадено споразумение са действали без никакво субективно намерение да ограничат конкуренцията, а с цел да се справят с последиците на секторна криза, такива съображения не са релевантни за целите на прилагането на член 101, параграф 1 ДФЕС, но могат при необходимост да бъдат взети предвид с оглед на освобождаване от забраната, съдържаща се в параграф 3 от същия член [48].

47 Вж. по отношение на ОП член 4, параграф 1, буква ж) от Регламент № 1182/2007 и член 125б, параграф 1, буква ж) от Регламент № 1234/2007, а по отношение на АОП — член 5, първа алинея, буква б) от Регламент № 1182/2007 и член 125в, първа алинея, буква б) от Регламент № 1234/2007.

48 Вж. по-специално решение от 20 ноември 2008 г., Beef Industry Development Society и Barry Brothers (C-209/07, EU:C:2008:643, т. 19—21).

109. Освен това, без да искам напълно да предопределям разглеждането на фактите, за което е компетентен единствено националният съд, следва да се отбележи, че според информацията от предоставената на Съда преписка разглежданите по делото практики не се развиват само в рамките на дадена ОП или АОП, която е отговорна за търговията с продукти на техни членове, а и извън тях. Съгласно събраните данни от Autorité de la concurrence при проведеното от него разследване в спорните практики са заподозрени не само десет ОП и четири АОП, но също така и пет непризнати обединения, които не отговарят за нито една особена задача съгласно релевантната правна уредба.

110. Следователно се налагат редица предварителни съображения, на първо, място по отношение на мерките, които може действително да бъдат предприети от различните групи и ОП по отношение на регулиране на цените и адаптиране на производството спрямо търсенето.

111. На второ място и с оглед на изведените насоки по този въпрос, ще разгледам една след друга различните видове разглеждани мерки в главното производство, като разграничa за всяка една от тях случая, в който същите се отнасят до членовете на ОП или на АОП, която отговаря за търговията с продуктите на членовете си (наричана по-нататък „вътрешната конфигурация“), от случая, в който те се прилагат в рамките на субектите, които, въпреки че са квалифицирани като „ОП“ или „АОП“, не отговарят за търговията с продуктите на своите членове, на различните ОП или АОП и/или с непризнатите субекти (наричани по-нататък „външна конфигурация“).

Предварителни бележки относно мерките, които могат да бъдат приети от ОП и АОП при изпълнението на задачата им за регулиране на цените и адаптиране спрямо търсенето

112. Както отбелязах по-горе, възложената роля на ОП и на АОП по отношение на регулиране на цените и на приспособяване към търсенето може да ги доведе до създаването на форми на обмен и съгласуване с техните членове.

113. Основният въпрос, който се поставя в случая по делото, е свързан с това дали такава задача за регулиране и адаптиране може да доведе до определяне в рамките на дадена ОП или на АОП и чрез споразумяване с членовете на същата на минимална цена на продажба на визираните от ООП продукти.

114. Мисля, че по никакъв начин не може да става въпрос за това.

115. Всъщност в рамките на вътрешна конфигурация, ако членовете на дадена ОП или АОП са действително възложили на същата, както това се изисква от правната уредба за установяване на ООП, задача да пускат на пазара цялата или почти цялата си продукция, изглежда е необходимо ОП или АОП да договори с дистрибуторите си *еднаква цена*, приложима по отношение на цялата продукция. Членовете на разглежданата ОП или АОП ѝ признават по някакъв начин качеството на единствен преговарящ по-специално със заинтересованите лица от вторичните сектори. Тази еднаква цена, която се определя в зависимост от периодите на търговия и качеството на разглеждания продукт, е по дефиниция променлива.

116. Следователно в случая, в който включването на търговията с разглежданите продукти в рамките на ОП или на АОП води до определяне на такава еднаква цена, определянето в рамките на един от тези субекти на *минимална цена*, която не би могла да бъде обект на каквато и да била вариация, по дефиниция вече е безсмислено.

117. Всъщност практиките за определяне на минимална цена не могат да се възприемат само в контекст, в който производителите на разглеждания продукт разполагат винаги с известни правомощия по отношение на договаряне на продажбената цена на този продукт.

118. Както отбелязва по-специално Autorité de la concurrence, задачата, свързана с „стабилизиране на производствените цени“ („stabilising producer prices“), възложена на ОП/АОП, следва да се разбира в рамките на целта за стабилизиране на пазарите, преследвана от ООП и с оглед на средствата, които изрично се предвиждат в европейската правна уредба (мерки за оттегляне и/или производствени планове), и не може да доведе до изключване на прилагането на член 101, параграф 1 ДФЕС спрямо определянето на минимална цена като тази, която изглежда е предмет на главното производство, а именно определяне на цени, които са наложени на всички ОП/АОП и са приложими по отношение на всички разглеждани продукти от почти цялата национална продукция.

119. Що се отнася до външната конфигурация, ако на ОП/АОП по силата на релевантните последователни разпоредби[49] са възложени важни задачи, свързани по-специално с концентриране на доставките и регулиране на производствените цени, важността на тези задачи не може да се тълкува като разрешение за тайни действия, свързани с определяне на цени, налагани като цяло на всичките им членове и по отношение на всички пуснати на пазара продукти.

120. В заключение, изключването на прилагането на член 101 ДФЕС не може да обхване практики на съгласуване, които се прилагат между различни ОП или АОП или в рамките на непризнати субекти или групи.

Анализ на разглежданите мерки в главното производство

– По практиките, свързани с колективно определяне на цени

121. С оглед на изложеното по-горе за практики, свързани с определянето на цени *между* ОП или между АОП или между същите и други субекти, тоест в рамките на външната конфигурация, би трябвало при всички положения да се прилага правото на конкуренцията с уточнението, че е безспорно, че практики, свързани с определянето на цените, се разглеждат като увреждащи по самото си естество доброто функциониране на конкуренцията[50].

122. Това заключение е валидно и в случай, в който членовете на даден субект, въпреки че същият е определен като ОП или АОП, не са му възложили действително търговията с техните продукти. Такъв изглежда е случаят с така наречените АОП „за управление“, посочени в главното производство[51].

123. Що се отнася до вътрешната конфигурация, в продължение на изложеното по-горе, определянето на минимална цена *в рамките* на ОП или на АОП, на която действително е възложена търговията с продуктите, не може да съществува, по-специално поради наличието на система за еднаква цена за продуктите на членовете ѝ.

49 Вж. член 11, параграф 1, буква б) от Регламент № 2200/96 и член 122 от Регламент № 1234/2007 (в редакцията му след приемането на Регламент № 361/2008).

50 Вж. решение от 11 септември 2014 г., CB/Комисия (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, т. 51).

51 В отговор на писмен въпрос на Съда Комисията е посочила, че тези АОП за управление, които са признати във френското право, но не са предвидени от правната уредба за ООП, не отговарят за търговията с продуктите. Те играят ръководна роля на национално равнище по продукти или групи продукти с цел по-добро приспособяване на предлагането към търсенето и оптимизиране на дейностите по предотвратяване и управление на криза.

124. Като цяло ми се струва полезно да припомня, че ако се придържаме към структурата на системата, въведена по-специално в рамките на Общия регламент за ООП, стабилизирането/регулирането на цените следва непременно да бъде прилагано посредством мерки, които са недвусмислено предвидени в правната уредба за установяване на ООП и са насочени към регулиране на пуснатите на разглеждания пазар количества продукти, по-специално мерки за оттегляне и производствени планове, които могат да бъдат създадени в рамките на организации на производители и на асоциации на организации на производители.

125. Тази задача по стабилизиране/регулиране на цените може например да приеме формата на разпространение чрез разглежданата ОП или АОП на данни, свързани с развитието на пазара, но не може по никакъв начин да се изрази материално чрез препоръчван ценоразпис. Тази задача може също така да доведе до отправяне на редица препоръки от страна на разглежданите ОП или АОП, за да въздействат върху обема на продуктите, които ще бъдат пуснати на пазара.

126. В това отношение считам, че за да се оправдае създадена между ОП или АОП практика на минимални цени, не може да бъде изведен довод от съществуването на така наречените цени „на оттегляне“, които на теория е можело да съществуват преди въвеждането на единната ООП с Регламент № 1234/2007. Цената на оттегляне се определя всъщност като цена, под която членуващите производители няма да продават *известно количество* (а не всички) продукти, дадени от техните членове, като последните получават за сметка на това обезщетение. Останалата част от продукцията на членовете на ОП или АОП остава подчинена на пазарните механизми и следователно не може да бъде търгувана на предварително определена от тези членове минимална цена.

127. Следователно споразумение, решение за асоциация на предприятия или съгласувана практика относно цена, насочени по-специално към определяне на минимална цена, не могат по никакъв начин да бъдат поначало изключени от приложното поле на член 101, параграф 1 ДФЕС.

128. В заключение, политика на определяне на минимална цена или между производители в рамките на една и съща ОП или АОП, отговаряща за търговията с продукцията на членовете си, или между различни ОП или АОП според мен не може да бъде изключена от приложното поле на член 101 ДФЕС.

– По практиките на съгласуване относно пусканите на пазара количества

129. Следва да се признае, че дадена практика на съгласуване относно пусканите на пазара количества може да допринесе, по-специално в контекст, характеризиращ се с раздробяване на селскостопанската продукция, което може да доведе да дисбаланс с оглед на по принцип силно концентрираното търсене на разглежданите продукти, до планиране на производството и до адаптирането му спрямо търсенето. Същата може в срок да допринесе не само за осигуряване на стабилизиране на съответните пазари посредством регулиране на естеството и обема на пусканите на пазара продукти, но и за регулирането на цените с цел поддържане на приемлив жизнен стандарт за хората, занимаващи се със селско стопанство.

130. Релевантната правна уредба предвижда в това отношение възможността ОП/АОП да приемат правила за адаптиране на обема на доставките на даден продукт към изискванията на пазара, тоест да се планира предлаганото количество продукти в даден момент, за да се запази курсът на продажба на определено равнище.

131. До приемането на единната ООП с Регламент № 1234/2007 приложимата правна уредба в тази област предвиждаше също и възможността да се приемат мерки за оттегляне, които позволяват да се изготвят конюнктурни планове за действие, като се използва разликата в пускания на пазара обем. По този начин ОП и АОП имаха възможност да решат да не пускат в продажба известно количество продукти, внесени от членовете им в определени периоди от време.

132. Както посочих преди това, Регламент № 1234/2007 намали обаче възможността за прибягване до тези мерки за оттегляне, тъй като занапред те се предвиждат само като средство за предотвратяване и управление на криза, чието приложение по принцип не може да бъде разширено до всички производители, както преди.

133. В продължение обаче на изложените по-горе съображения по отношение на практиките на регулиране на цените, считам, че независимо от възможността да се приложат мерки за оттегляне в рамките на предварително одобрени конюнктурни планове за действие (по силата по-специално на член 23 от Регламент № 2200/96) [52], следва да се подходи по-различен начин към практиките на съгласуване относно пусканите на пазара количества в зависимост от разглежданата конфигурация.

134. В рамките на вътрешна конфигурация мерки като приетите в рамките на предвидени в европейското право производствени планове могат, когато са насочени действително към регулиране на продукцията с цел стабилизиране на цените на разглежданите продукти, да избегнат прилагането на тази разпоредба.

135. Обратно, в рамките на външна конфигурация такива практики не могат да избегнат прилагането на член 101, параграф 1 ДФЕС. Следва да се подчертае, че с въвеждането на единната ООП с Регламент № 1234/2007 вече не е възможно да се разшири обхватът на приетите в рамките на ОП и на АОП мерки за оттегляне по отношение на производителите, които вече не са членове на тези субекти.

136. В случая ми се струва, че оспорваните практики са се състояли в съгласуване относно ограничаване и повсеместен контрол на пусканите количества на целия пазар на ендивия. Споразумение от такъв национален мащаб, сключено между повече ОП и АОП, което в крайна сметка води до ограничаване на продукцията в дългосрочен план, не се изключва от прилагането на правилата на конкуренцията.

– По практиките за обмен на стратегическа информация

137. По подобие на следвания по-горе подход следва да се направи разграничение между наблюдаваните в рамките на ОП и АОП практики и тези, които имат за цел въвеждането на цялостна национална политика на ценообразуване между всички производители независимо от принадлежността им към една или друга от тези организации или асоциации.

52 Такъв изглежда е случаят в главното производство. От преписката по главното производство е видно, че от 1998 г. до 2007 г. АОП са прилагали мерки за оттегляне, които предвиждат организациите на производители и техните асоциации да могат да не пускат в продажба дадени от техните членове продукти в определени количества и за известни периоди.

138. В рамките на вътрешната конфигурация следва да се приеме, че възложените на ОП и на АОП задачи в рамките на една ООП предполагат непременно обмен на стратегическа информация в рамките на дадена АОП. Изпълнението на възложените им задачите по стабилизиране на цените и/или планиране на производството и адаптирането му спрямо търсенето би могло да бъде сериозно нарушено при липса на предаване на данни, свързани с естеството и обема на производство на видовете продукти, както и с пуснатите в продажба или складирани количества.

139. Тази необходимост е призната с Регламент за изпълнение (ЕС) № 543/2011 [53], чийто член 23 гласи, че „държавите членки гарантират, че организациите на производители имат на свое разположение персонал, инфраструктура и оборудване, необходими […] за извършването на основните им функции“, по-специално по отношение на „познаване на продукцията на членовете си“ и „събиране, сортиране, съхранение и опаковане на продукцията на членовете си“.

140. Следователно при такава вътрешна конфигурация съдът следва да установи, че обменът на оспорваната информация е неразделна част от изпълнението на задачите на ОП и на АОП и че следователно по отношение на него не могат да се прилагат правилата на конкуренцията, по-специално на член 101, параграф 1 ДФЕС.

141. Обратно, в рамките на външна конфигурация по отношение на такива практики на обмен на информация следва да се прилага член 101, параграф 1 ДФЕС.

142. В главното производство изглежда, че твърдяният обмен на информация е представлявал предаване на информация за цени между ОП, АОП и други конкурентни субекти. Струва ми се изключено да се направи извод, че същият е свързан с възложените на ОП/АОП задачи в рамките на ООП.

143. В това отношение следва да се подчертае, че съгласно постоянната съдебна практика обменът на информация може да има антиконкурентна цел, стига да е в състояние да премахне несигурността от планираното от разглежданите предприятия поведение [54].

144. Може обаче да се приеме, че обменът на информация е в съответствие с правилата на конкуренцията при определени обстоятелства: слабо концентриран характер на пазара, публична или агрегирана информация, както и наличието на информация, която не е свързана ценоразписи и/или не позволява да се възстановят всички разходи на операторите.

145. В тази връзка селскостопанските пазари имат особености, по-специално поради създаването на ООП, които могат да оправдаят обмена на информация при не толкова строги обстоятелства, колкото на по-слабо регулиран пазар.

146. В случая обаче изглежда, че не е установено, че спорният обмен на информация, който по всяка вероятност е бил насочен в действителност към постигане на съгласие относно цените на разглежданите продукти, се е налагал с оглед на спецификата на разглеждания пазар.

147. В заключение, член 11, параграф 1 от Регламент № 2200/96, член 3, параграф 1 от Регламент № 1182/2007 и член 122, първа алинея от Регламент № 1234/2007, които посочват сред целите на ОП и на техните асоциации стабилизирането на производствените цени и адаптирането на производството спрямо търсенето, трябва да се тълкуват в смисъл, че практиките на колективно определяне на минимална цена между ОП и/или АОП не могат по никакъв начин да избегнат поначало прилагането на член 101, параграф 1 ДФЕС. Що се отнася до практиките

53 Регламент на Комисията от 7 юни 2011 година за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета по отношение на секторите на плодовете и зеленчуците и на преработените плодове и зеленчуци (ОВ L 157, 2011 г., стр. 1).

54 Вж. по-специално решение от 28 май 1998 г., Deere/Комисия (C-7/95 P, EU:C:1998:256, т. 88).

на обмен на стратегическа информация относно минималните цени, прилагани от и между тези организации или техните асоциации, те също не могат да избегнат прилагането на забраната на картелите, предвидена в член 101, параграф 1 ДФЕС, само поради това че могат да допринесат за осъществяването на общите цели, възложени на ОП и на техните асоциации. За да бъде възможно това, националната юрисдикция следва да провери дали разглежданата практика, първо, се налага или е допустима за изпълнението на специално възложената задача на ОП, АОП или на професионалната организация, които действително отговарят за търговията с разглежданите продукти, и второ, е предприета в рамките на и в съответствие с правната уредба за разглежданата а ООП.

148. Практики като разглежданите в главното производство, прилагани между различни ОП, АОП и непризнати субекти, които са насочени към определяне на минимална цена, съгласуване относно цените и към обмен на стратегическа информация, също не могат поначало да избегнат прилагането на член 101, параграф 1 ДФЕС.

Заключение

149. С оглед на гореизложените съображения предлагам на Съда да отговори на поставените от Cour de cassation (Касационен съд, Франция) въпроси по следния начин:

„1) Споразумения, решения или практики на организации на производители, на асоциации на организации на производители и на професионални организации, дори когато не попадат в нито една от общите дерогации, предвидени последователно в член 2 от регламенти № 26 на Съвета от 4 април 1962 година относно прилагане на някои правила за конкуренция при производство и търговия със селскостопански продукти и (ЕО) № 1184/2006 на Съвета от 24 юли 2006 година за прилагане на някои правила за конкуренция при производството и търговията със селскостопански продукти и в член 176 от Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета от 22 октомври 2007 година за установяване на обща организация на селскостопанските пазари и относно специфични разпоредби за някои земеделски продукти („Общ регламент за ООП“), могат да избегнат предвидената в член 101, параграф 1 ДФЕС забрана на картелите, когато се е установило, че тези видове поведение, първо, се налагат или са допустими за изпълнението на поверената задача на организации на производители, на асоциации на организации на производители или на професионална организация, които действително отговарят за търговията с разглежданите продукти, и второ, са предприети в рамките на и в съответствие с правната уредба за разглежданата обща организация на пазара.

2) Член 11, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 2200/96 на Съвета от 28 октомври 1996 година относно общата организация на пазара на плодове и зеленчуци, член 3, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1182/2007 на Съвета от 26 септември 2007 година за определяне на специфични правила по отношение на сектора на плодовете и зеленчуците и за изменение на директиви 2001/112/ЕО и 2001/113/ЕО, и регламенти (ЕИО) № 827/68, (ЕО) № 2200/96, (ЕО) № 2201/96, (ЕО) № 2826/2000, (ЕО) № 1782/2003 и (ЕО) № 318/2006, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2202/96 и член 122, първа алинея от Регламент № 1234/2007, които посочват сред целите на организациите на производители или асоциациите на организации на производители и на техните асоциации стабилизирането на производствените цени и адаптирането на производството спрямо търсенето, трябва да се тълкуват в смисъл, че практиките на колективно определяне на минимална цена не могат по никакъв начин да избегнат поначало прилагането на член 101, параграф 1 ДФЕС. Що се отнася до практиките на обмен на стратегическа информация относно цените, прилагани от тези организации или техните асоциации, те също не могат да избегнат забраната на картелите, предвидена в член 101, параграф 1 ДФЕС, само поради това че могат да допринесат за осъществяването на общите цели, възложени на организациите на производители и на техните асоциации. За

да бъде възможно това, националната юрисдикция следва да провери дали разглежданата практика, първо, се налага или е допустима за изпълнението на специално възложената задача на организация на производители или на асоциация на организации на производители, която действително отговаря за търговията с разглежданите продукти, и второ, е предприета в рамките на и в съответствие с правната уредба за разглежданата обща организация на пазара.

Практики като разглежданите в главното производство, прилагани между различни организации на производители, асоциации на организации на производители и непризнати субекти, които са насочени към определяне на минимална цена, съгласуване относно цените и към обмен на стратегическа информация, също не могат поначало да избегнат прилагането на член 101, параграф 1 ДФЕС“.